سەردەمێک خۆش کۆڕی

مولود قادر بێخاڵی

بێ گومان گەلێك نە ئێمە زۆر جار بیر لە شەوانی رابردوو دەكەینەوەوە گەلێ وێنەی نابووتمان دێتەوە بەرچاو یەكێكیان ئەم كۆنە رووداوانە ن كە بابوو باپیرانمان لە شەوانی زستان دەیانگێرایەوە كە لە دەوروبەری گورك « ئاگردان » چوارگۆشەیان دەبەست بۆ گەرم بونەوە لە سرو ساردی زستان ، سینەی خۆیان ئەدایە بەر گڕی پوڵی داری قەلاشكەری لەبەر نەبونی زۆپاو گەلێ شتی تازەداهاتوو بۆ گەرمبونەوە ، بۆ رابواردنی ئەو شەوانەش شەوچەرە پاشەكەوت دەكرا كە بریتی بوو لە كاكلە گوێزو مێوژی سوورو رەش و لەتكە خۆخو لەتكە هەنجیرو باویو دوشاو ربەهەنارو برمانوو خۆشاوو چەند شتی تر ، چونكە لەو سەردەمەدا چایە زۆر كەم بوو وە ئەگەر چایەش لێبندارباییە ئەوا هەر « دیشلەمە » بەكاردەهاتو شەكری قەندیش ئەكرا بە كلۆ لە شەكردانی دار دادەنرا بەمگوێرەیە لە ژێر روناكی گڕی ئاگر یا روناكی قەندیلە كە پێكهاتبو لە قودیلەیەكی تەنەكەی لوولە ، كونێكی لە ناوەراستدابو پڕ دەكرا لە نەووت ، بەلام نەوتێك تا بڵێی بۆنێكی ناخۆشی هەبوو دوكەڵێكی زۆری لێ پەیدا دەبوو لەبەر پیسی ، فتیلەیەكی پەڕۆیان دەزووی تێ هەڵ دەكێشراو تا كاتی نووستن پێدەكرا ، ئەو سەردەمەی باسی دەكەم فانۆسیش لە زۆربەی ماڵەكاندا نەبوو نەك سورەیاو كارەباش بە ووتەی خۆش و مەتەڵ گێرانەوە شەویان رادەبواردو چونكە رادیـو لە هیچ ماڵێكدا نەبو نەك تلفیزنیش بەلام جاراجار سەنوقی قەوان لێدەدرا هەر شەوێكیش چیرۆكێكیان دەگێرایەوە ، ئەگەر كەموكورتی رۆژانەو تەنگوچەڵەمەی گەردوونیان تووش نەبوایە . لەو سەردەمە گەلێك چیرۆكم گوێ لێبووە زۆریانم لەبیرە چونكە بیری منداڵی زۆر تیژە زۆر رووداوی رۆژانی منداڵی تاپیری لەیاد ناكرێت ، لەو هەموو چیرۆكانەی كە گوێم لێبووەو هەردەم لەبیرم ناچێتەوە چیرۆكێكە كە لە زۆر ماڵانداو لە زۆر كۆبونەوەی شەواندا دەگێردرایەوەو لەسەر زمانی پیاوانی بەناوسالاندا چوو دادەهات چیرۆكی « جم جمەسلطان » بوو ئەویش لەم نوسینەدا من نامەوێ باسی شازادە « جمجمەسلطان » و ئازایەتی و خۆش بیری و چالاكی و سەردەمی كاربەدەستایەتی ئەو بكەم تەنانەت ئەمەوێ بۆتانی دەرخەم كە پێشینان لە كوردوستاندا چەند ساكاربوون ، ئەگەر بێ و بە ووردی لەم چیرۆكە بدوێین و بەقووڵی تەماشای بكەین و لێكدانەوەیەكی مرۆڤایەتی بۆ بكەین بۆمان دەر دەكەوێت كە لە كۆنی كۆنەوە بابو باپیرانمان چەندە بیروباوەڕیان بە ئایین هەبووەو بۆیە برایەتی و خۆشەویستی هەر بە تین بووە لە نێوانیانداو گەلێ بە خزمایەتی بوویین . هەردەم دەستی یارمەتیان بۆ یەكتر درێژكردووە ، زبارەو هەرەوەز هەردەم باوبووە لەنێوان دانیشتوانی دێهات و شارەكانی كوردستان بەتایبەتی لە وەرزی زستان . هیچ كاتێك نەیان هێشتووە باری ژیانی رۆژانەی جیران و خزمیان لاربێت . نانێكی رۆژیان

هەبوایە ئاواتیان ئەوەبووە کە نیوەی بدەن بە پێویستیّ با سەرتان نەیەشینمو لەمە زیاتر درێژەی پێ نەدەم ، وا دێمە سەر باسی « جمجمە سلطان » . ناوەرۆکی ئەم چیرۆکەش ئەوەیە خوای گەورەو میهرەبان دەسەلاتی هەیە بەسەر هەموو چۆلو بیابانو هەموو گیانلەبەرێکدا . گەوران گچکە دەکا گچکان گەورە دەکا بلندان نەوی دەکا ، نەویان بلند دەکا ، هەژاران دەولەمەند دەکا ، دەولەمەندان هەژار دەکا هیچ هێزو توانایەك نی‌یە بەرامبەر بەهێزی خوای مەزنو میهرەبان ڕابووەستێ ...

شەوێك لەو شەوانە کە لەسەرەوە باسمکرد کاتێ کە چیرۆك ئەگێردرایەوە لەژێر لیفە شرەیەك سەرم لەسەر بالیفێکی کولکین بووو لەجیاتی دۆشەگ لەسەر بەڕەیەکی ڕەق لێ ی ڕاکشابووم . خۆم مات دابووو خەوم نەدەهات لەبەر دەنگە دەنگی ئەو زەلامانەی کە کۆببونەوە . ژنان « ئافرەتان » ئەو کاتە ڕێگای وتوێژیان لەگەل پیاوانا پێ نەدەدرا ، ئەبوایە هەر گوێ لە وتووێژی پیاوان بگرن ئەگەر زیاتر لە دە ئافرەتیش لەوێ بووانایە وات بۆ دەردەکەوت کە گیانیان تێدانی‌یە ، لەبەر سامی پیاوان زۆر بەهێمنی گوێیان لەمە تەلو چیرۆکەکان دەگرت .

لەپرێکدا چیرۆك گێرەوەیەك کە چاوی لەبەر دووکەلی ئاگرو قەندیلە بوو بوو بە گۆلە ئاو وەك لوولە مەسینە ئاو بە لووتیا دەهاتە خوارەوەو جار جار ئاوی لووتی هەلدەکێشایەوە وەك فڕ لە لەنگەری ماشی بەیانیان بدات وابوو ، گووتی : « برایان جارێك گوێم لە مەلایەك بوو باسێکی بۆ کۆمەلە پیاوێك دەگێرایەوە کە مەبەستی لە گەورەییو دەسەلاتی خوای گەورەو میهرەبان بوو ، گوتی ڕۆژی حەشر لە ئاخرزەماندا خوای گەورە بە عیزرائیلی مبارەك دەلێت ئەی عیزرائیلی خۆشەویست ئەمەوێ بزانم لە سەردەمی کارتا کە گیانکێشانی هەموو ئادەمزادو گیانلەبەرەکانی تربوو بەزەییت بە کێ هاتووتەوە کە گیانت کێشایە ، وە مەترسیت لە کێ کردووە .
عیزرائیلی پیرۆز وەلامی دایەوە گووتی : ئەی خوای گەورەو میهرەبان بەزاتی پاکت سوێند دەخۆم کە بەزەییم بە هیچ کەسێك نەهاتۆتەوە لەکاتی گیان کێشانی‌دا چونکە فەرمانی ئێوەم بەدی‌هێناوەو لە هیچ ئادەمزادو گیانلەبەرو زیندەوارێك نەترساووم لەبەر هەمان هۆ ... تەنها جارێکیان نەبێت نەختێك بەزەییم بە ئافرەتێك داهات کە لەسەر ڕۆژو سعاتی خۆی بو کە مندالێ ببێت ، لە چۆلو بیابانێکا دوور لە هەموو ئاوەدانی‌یەك ، خۆر بەرەو ئاوابوون دەچوو شەو بالی تاریکی کەم کەم بەسەر زەویدا ئەکێشا جانەوەرو دڕندە دەستیان بە جموجۆل کردبوو ، ئەو ئافرەتە کلۆلە کەوتە ژانو مندالێکی کوڕی لێ جیاوازبووەوە ، بەبێ هیچ یارمەتی‌یەك لەژێر بالی ئەم تاریکیەدا ئەم بچوکە کەوتە مژینی شیر لە مەمکی تەرمی دایکی‌یەوە کە بە ئەمری خوا پڕ ببوون لە شیری پاك .. هەروەها بۆ هێنانەدی فرمانی ئێوە بۆ کێشانی گیانی « جمجمە سلطان » نەختێك سەنگرامەوە کە دیتم مرۆڤێکی زۆر بەهەیبەتە کاژێری سەری لە گومبەتی حەمام دەچوو ، بالولی باسکی لە کاریتە دەچوو ، هەر چوار دەوری ئەو جێگایەی لێ ی ڕاکشابوو دەستە پادشاو خاوەن شکۆو میران زۆر بە کزی‌و مەلولی وەستابوون . زۆربەی زۆریان فرمێسکی چاویان هیچ وەستانێکی نەبوو بە یەك دەنگ دەپاڕانەوەو هاواریان دەکرد ئەی خوای گەورەو میهرەبان باشیو تەمەن درێژی ببەخشە بە پادشای پادشایان « جمەمە سلطان » بەلام دیسان فەرمانی ئێوە لە هەموو ترسێك بەترس ترە بۆیە بەدی‌هێنانی پێویستە بێ‌ووچان ئەنجام بدرێ بەلام بە سپاردنی گیانی ئەم پادشایە گڕی ئاگری دەسەلاتداری ئەو کۆتایی پێ‌هات .... چونکە یەکێکی کە نەبو وەك ئەو بەزەبرو زەنگ بێتو ، خوای گەورەو میهرەبان دەلێت ئەی عیزارئیلی خۆشەویست ئەو مندالەی کە باستکرد کە چۆن لەنێو چۆلو بیابان لەنێو دڕندە دور لە هەموو ئاوەدانی‌یەكو خزمو کەسێك بەبێ دایكو باوك لەسەر تەرمی دایکی کە مابووەوە بەزەییت پێداهاتەوە هەر ئەو کەسەیە کە بۆ گیان وەرگرتنی سەنگرایەوەو لەنێوان کۆشكو تەلارا لەژێر ڕووناکی گەوهەرو زەڕو زبەرو شبۆڕەسواراندا . لێرەداو لەم چیرۆکەدا مەبەست دەردەکەوێ خوای گەورەو میهرەبان ئادەمیزاد بەزۆر جۆر تاقی‌دەکاتەوە ، بەهەژاری‌و دەربەدەربوونی‌و ، بە سامان زۆری‌و زۆرداریش ، بە هەر دوو لا ئەبێ مرۆڤ زۆر ئاگادار بێت بۆئەوەی هەژاری‌و ساماندداری‌و دەسەلاتداری فریوی نەداتو لە ڕێگای ڕاست لای نەدات بۆ ئەوەی هەردەم بیرو باوەڕی بە یەزدانی پاك بەتین بێت ...

ئەم باسە نەخشەیەکی تایبەتی‌یە لە نەخشە بلیمەتەکانی خوای گەورەو میهرەبان ...